

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Юлия Георгиева Дончева

(Русенски университет „Ангел Кънчев“)

на материалите, представени за участие в конкурс

за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“

в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление

1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“,

към катедра „Педагогически и социални науки“

на Педагогически факултет към Тракийски университет Стара Загора

Във връзка с обявена процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“, със заповед на Ректора № 3186/20.11. 2019 г. на Тракийски университет Стара Загора, катедра „Педагогически и социални науки“ към Педагогическия факултет, участва докторант **Ивелина Венциславова Ангелова** с тема на дисертационния труд „Академичната адаптация на чуждестранни студенти медици чрез преподаването на български език“, научни ръководители проф. дпн Таня Иванова Борисова и доц. д-р Елена Виталиевна Лавренцова.

1. Кратки биографични данни.

Докторант Ивелина Ангелова е родена на 30 януари 1989 г. в гр. Стара Загора. През 2003 -2008 г. учи и завършва СОУ „Васил Левски“. Финализира бакалавърската си степен по „Българска филология“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ през 2012 г. През 2014 - 2015 г. в Тракийски университет, Стара Загора, учи и завършва магистърската си степен в специалност „Консултиране в социално-образователната сфера“. От 2018 г. е на самостоятелна форма на обучение за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“, катедра „Педагогически и социални науки“ към Педагогическия факултет на Тракийски университет Стара Загора. Работила е като преподавател по Български език и литература в образователни институции – Център за Европейски инициативи, гр. Стара Загора; СОУ „Максим Горки“; СОУ „Иван Вазов“, както и като хоноруван преподавател (асистент по български език) към Тракийски университет, Отдел за подготовка на чуждестранни студенти.

От автобиографията, която представя, е видно, че владее три езика (освен майчиния). Английският ѝ е на ниво отлично (за четене, писане и разговор), френски език и руски език – основно.

7017 Русе, ул. "Студентска" №8

<https://www.uni-ruse.bg>; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082-888 211; факс: 082-845 708

2. Общо описание на представените материали.

Докторантът участва със следната научна продукция, съотнесена към Наукометричните критерии за минималните национални изисквания към научната и преподавателска дейност на кандидатите за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, Област 1. Педагогически науки, както следва:

- *Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, Група А, Показател 1 → 50 точки.*
- Автореферат с резюме на английски език.
- *Публикации - 5 броя, от които 3 бр. публикувани и 2 под печат, удостоверени със служебни бележки от редакционните колегии, със следните показатели:*
 - *Група Г, 6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световните бази данни с научна информация → 1 брой = 30 точки.*
 - *Група Г, 7. Статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове → 4 брой = 40 точки.*

3. Обща информационна характеристика за структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Съдържанието на разработката е в следната последователност: Използвани съкращения. Увод. Концепция на дисертационния труд. Цел. Задачи. Обект на изследването. Предмет на изследването. Хипотеза на изследването. Методика на изследването. Математико-статистически методи за обработка на информацията. Контингент на изследването.

ГЛАВА ПЪРВА. ТЕОРЕТИЧНИ ПРЕДПОСТАВКИ ЗА АДАПТАЦИЯТА НА ЛИЧНОСТТА НА ЧУЖДЕСТРАННИЯ СТУДЕНТ ЧРЕЗ ОБРАЗОВАТЕЛНОТО ПРОСТРАНСТВО НА ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ. 1.1. Обща характеристика на процеса на социализация. Основни концепции. 1.1.1. Видове социализация и фактори на социализацията. 1.2. Адаптацията като социокултурен и психологически феномен. 1.3. Общ и специален анализ на адаптацията и социализацията. 1.4. Теоретични и методологични основи на изследването на социалната адаптация на чуждестранни студенти. 1.4.1. Социалната адаптация като обект на научен анализ. 1.5. Педагогически потенциал на комуникативното взаимодействие в процеса на социализация на личността на студента. 1.6. Проблеми на образователната адаптация на чуждестранните студенти в България. 1.6.1. Основни проблеми пред чуждестранните студенти в процеса на обучението им в български ВУЗ, влияещи върху тяхната адаптация.

ГЛАВА ВТОРА. ЛИНГВОДИДАКТИЧНИ ОСОБЕНОСТИ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С ЧУЖДЕСТРАННИ СТУДЕНТИ В ПРОЦЕСА НА ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ОБЩУВАНЕ. 2.1. Педагогическото общуване като основа за адаптация на чуждестранните студенти към обучението в българските университети. 2.1.1. Межкултурното общуване като част от педагогическото общуване. 2.1.2. Межкултурна компетентност. 2.1.3. Етапи и нива на формиране на межкултурна

7017 Русе, ул. "Студентска" №8

<https://www.uni-ruse.bg>; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082-888 211; факс: 082-845 708

чуждоезикова професионална (комуникативна) (МЧПК) компетентност. 2.1.4. Лингвистични проблеми на межкултурната комуникация. 2.1.5. Национално-психологически особености на чуждестранните студенти и стилът на педагогическо общуване. 2.2. Лингвистични параметри в механизмите на речевата комуникация. 2.3. Билингвизъм и диглосия. 2.4. Проблемът за първия и втория език. 2.5. Теории, модели и хипотези относно усвояването на втория език (УВЕ). 2.6. Концептът „български език“ като втори език. 2.7. Мотивация за изучаване на български език като чужд в условията на глобализация. 2.8. Българската езикова среда и българският език на чуждестранните студенти.

ГЛАВА ТРЕТА АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО. 3.1. Методология на изследването. 3.2. Анализ на резултатите от анкетата. 3.3. Анализ на резултатите от теста за адаптиране на личността към нова социокултурна среда (модифициран тест на Л. В. Янковски). 3.4. Анализ на резултатите от тест-самооценка за определяне нивото на межкултурната комуникативна компетентност „Межкултурни знания и умения“ (модифициран тест на А. Е. Афанасьева). 3.5. Анализ на резултатите от тест и ретест „Степен на усвояемост на типични за български език изрази от битовата лексика“. 3.6. Анализ на резултатите от тест „Степен на усвояемост на типични за български език изрази от студентската практика в болницата“. 3.7. Анализ на данните по въведените критерии.

ИЗВОДИ И ЗАКЛЮЧЕНИЕ. ПРИНОСИ. ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА. ПРИЛОЖЕНИЯ.

4. Обща оценка на дисертационния труд.

4.1. По отношение на актуалност на проблематиката. Познаване на проблема.

Дисертационният труд на Ивелина Ангелова е с интердисциплинарна насоченост и е посветена на един сравнително слабо разработен проблем в областите на: межкултурната чуждоезикова професионална (комуникативност) компетентност от областта на *българската езиковедска наука* – преподаването и успешното усвояване на български език от чуждестранни студенти с медицински профил и *педагогическата наука* в частта ѝ методика на преподаването по...Поставянето на акцент върху „академичната адаптация на чуждестранни студенти медици“, дефинирането на успеха им в неговата цялост и търсенето на проекциите в закодираното в езика национално-специфично съзнание на представителите на, от една страна българската езикова култури, от друга тази, с/от която идват студентите откроява настоящото изследване от сравнително тесния кръг от разработки, предложени от български и чуждестранни автори, които разглеждат отделни аспекти на успешната академична адаптация (напр. постижение, себеизразяване, благополучие и др.) при това не в съпоставителен план. В този смисъл темата на дисертацията е актуална и с подчертано иновативен характер, тъй като резултатите от проведено емпирично изследване дават нова и ценна информация за отношението на студентите респонденти към едно универсално,

7017 Русе, ул. "Студентска" №8

<https://www.uni-ruse.bg>; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082-888 211; факс: 082-845 708

но същевременно с това специфично понятие – езикът (реч и граматика), като система от знаци използвани за ефективна комуникация.

4.2. Методика на изследването.

Методологията на изследването е реализирана чрез: Анкетата. Теста за адаптиране на личността към нова социокултурна среда (модифициран тест на Л. В. Янковски). Тест-самооценка за определяне нивото на межкултурната комуникативна компетентност „Межкултурни знания и умения“ (модифициран тест на А. Е. Афанасьева). Тест и ретест „Степен на усвояемост на типични за български език изрази от битовата лексика“. Тест „Степен на усвояемост на типични за български език изрази от студентската практика в болницата“. Прави впечатление изключително точно подбрения инструментариум за проучване и изследване на проблематиката.

4.3. Приноси (научни, научно приложни, приложни).

На с. 264 докторантката прави обобщени Изводи от дисертационното си изследване. След това тя ги е диференцирала – на с. 266 извежда ШЕСТ извода в Теоретичен план. Практико-приложните са ЧЕТИРИ с подточки. Заключениеето ѝ се експонира само в 9 реда. Би било добре да открие научните от научно-приложните.

От с. 272 до с. 273 тя извежда общо ШЕСТ приноса на цялостната теоретична и изследователска работа в дисертационния труд, което е напълно достатъчно за такъв род дейност.

5. Основни достойнства и лични приноси на докторантката.

Категорично не подлагам на съмнение горепосочените достойнства и лични приноси на докторантката. Разработки от този род трябва да намерят място в научната литература, за да могат, както широк, така и тесен/специализиран кръг от ползватели на информационни (теоретични, статистически, емпирични и т.н.) данни да открият своите отговори. Колегията от потребители на ефективни, добри, практики с доказана ефективност да се възползва и мултиплицира добрият опит.

Тук е мястото да поздравя научните ръководители на докторанта - проф. дпн Таня Иванова Борисова и доц. д-р Елена Виталиевна Лавренцова за изключително професионалното и компетентно ръководене и финализиране на научния труд, чиято тематика е освен дисертабилна, но и с поглед към бъдещето, към успешното адаптиране на младите хора избрали да получат своето медицинско образование в Република България.

6. Препоръки. Критични бележки. Въпроси към докторанта.

Дисертационният труд притежава някои дребни слабости и пропуски, които са по-скоро с формален характер, и които ни най-малко не омаловажават неговата ценност. Бих отбелязала само няколко елемента с цел евентуалното бъдещо прецизиране на текста от страна на докторантката:

7017 Русе, ул. "Студентска" №8

<https://www.uni-ruse.bg>; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082-888 211; факс: 082-845 708

- Формулирането на Хипотезата би могло да бъде по-прецизно, още повече, че Вие сте по образование филолог.

- В структурно отношение би било по-добре да се избягва прекомерната фрагментаризация по отношение на подструктурните елементи в отделните глави, както и постигането на по-голяма логическа синхронизация между тях и основните заглавни формулировки.

- При някои от разглежданите понятия в дисертацията е налице липса на работни определения, което от своя страна би допринесло за по-прецизното идентифициране съдържанието на разглеждания концепт и за мотивирането на структурните компоненти на предложения семантичен модел.

Въпроси:

- По какъв начин ще използвате изведените теоретични и изследователски резултати в по-нататъшната си работа?

- Бихте ли могли да представите педагогически модел за академична адаптация на чуждестранните студенти медици в графичен вид?

7. Автореферат.

Авторефератът, с обемът от 61 страници, отговаря на всички стандартни изисквания за синтезирана и адекватна, аналитико-систематична разработка на първичния документ, научния текст, както и обективното отразяване съдържанието на дисертационното изследване. Спазени са научните и техническите изисквания за оформянето и презентирането му в хартиения вариант, и в дигиталния вид като On-line публикация.

8. Заключение:

Дисертационният труд **съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката** и отговарят на **всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Тракийски университет Стара Загора, катедра „Педагогически и социални науки“ към Педагогическия факултет, приети във връзка с приложение на ЗРАСРБ.

Имайки предвид гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено в дисертационния труд, автореферата, постигнатите резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на **Ивелина Венциславова Ангелова** за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“.

19.12.2019 г.

Член на научното жури:

(Доц. д-р Юлия Дончева)

STATEMENT

by Assoc. Prof. Yuliya Georgieva Doncheva, PhD

(“Angel Kanchev” University of Ruse)

of the materials submitted for the competition

for Doctor’s degree in higher education

1. Pedagogical sciences, professional field 1.2. Pedagogy, scientific specialty "Theory of education and didactics", to the Department of Pedagogical and Social Sciences of the Faculty of Education at Trakia University of Stara Zagora

In connection with the announced procedure for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor", by order of the Rector No. 3186/ 20.11. 2019 at the Trakia University of Stara Zagora, Department of Pedagogical and Social Sciences at the Faculty of Education, PhD student Ivelina Ventsislavova Angelova with the theme of the dissertation "Academic adaptation of foreign medical students through teaching in Bulgarian language", supervisors: Prof. DSc Tanya Ivanova Borisova and Assoc. Prof. PhD Elena Vitalieva Lavrentsova.

1. Brief biographical information.

PhD student Ivelina Angelova was born on January 30, 1989 in Stara Zagora. In 2003-2008 she studied and graduated from Vasil Levski High School. She completed her bachelor's degree in Bulgarian Philology at Paisii Hilendarski University of Plovdiv in 2012. In 2014-2015, at Trakia University, Stara Zagora, she studied and completed her master's degree in Counseling in the Social and Educational Sphere. As of 2018, she has been studying as an independent form of education for the degree of Doctor of Education, Department of Pedagogical and Social Sciences at the Pedagogical Faculty of Trakia University of Stara Zagora. She has worked as a lecturer in Bulgarian language and literature in educational institutions - Center for European Initiatives, Stara Zagora; Maxim Gorky High School; Ivan Vazov High School, as well as a part-time lecturer (assistant in Bulgarian language) at Trakia University, Department for Preparation of Foreign Students.

From the autobiography she presents, is obviously that she can speak three languages (except his mother tongue). Her English is excellent (reading, writing and speaking), French and Russian – basic.

2. General description of the materials presented.

The PhD student participates with the following scientific output, related to the Scientific criteria for the minimum national requirements for the scientific and teaching activity

7017 Ruse, 8 Studentska str.

<https://www.uni-ruse.bg>; eims@uni-ruse.bg; tel. +359 82 888 650

of the candidates for the acquisition of scientific degrees and occupation of academic positions, Area 1. Pedagogical sciences, as follows:

- Dissertation thesis for the awarding of a doctor's degree, Group A, Indicator 1 → **50** points.

- Author's summary of dissertation with abstract in English.

- Publications - **5**, 3 of which published and 2 under seal, certified by official notes from the editorial boards, with the following indicators:

- Group D, 6. Articles and reports published in scientific journals, referenced and indexed in world scientific information databases → **1** issue = **30** points.

- Group D, 7. Articles and reports published in non-refereed scientific peer-reviewed journals or in published collective volumes → **4** issues = **40** points.

3. General information characteristic of the structure and content of the dissertation.

The contents of the development are in the following order: Abbreviations used. Introduction. Concept of the dissertation. Purpose. Tasks. Object of the study. Subject of the study. Hypothesis of the study. Research methodology. Mathematical and statistical methods for information processing. Contingent.

CHAPTER ONE. THEORETICAL PREREQUISITES FOR THE ADAPTATION OF STUDENT'S PERSONALITY THROUGH THE HIGHER EDUCATION SPACE.

1.1. General characteristics of the socialization process. Basic concepts. 1.1.1. Types of socialization and factors of socialization. 1.2. Adaptation as a sociocultural and psychological phenomenon. 1.3. General and specific analysis of adaptation and socialization. 1.4. Theoretical and methodological foundations of the study of social adaptation of foreign students. 1.4.1. Social adaptation as a subject of scientific analysis. 1.5. Pedagogical potential of communicative interaction in the process of socialization of the student's personality. 1.6. Problems of educational adaptation of foreign students in Bulgaria. 1.6.1. Main problems facing the foreign students in the process of their education at Bulgarian universities, affecting their adaptation.

CHAPTER TWO. LINGUISTIC FEATURES OF INTERACTION WITH FOREIGN STUDENTS IN THE PROCESS OF PEDAGOGICAL COMMUNICATION.

2.1. Pedagogical communication as a basis for the adaptation of foreign students to the education at Bulgarian universities. 2.1.1. Intercultural communication as part of pedagogical communication. 2.1.2. Intercultural competence. 2.1.3. Stages and levels of formation of intercultural foreign language professional (communicative) competence. 2.1.4. Linguistic problems of intercultural communication. 2.1.5. National-psychological characteristics of foreign students and the style of pedagogical communication. 2.2. Linguistic parameters in speech communication mechanisms. 2.3. Bilingualism and diglossia. 2.4. The problem for the first and second languages. 2.5. Theories, models, and hypotheses regarding second language acquisition. 2.6. The concept of "Bulgarian language" as a second language. 2.7.

7017 Ruse, 8 Studentska str.

<https://www.uni-ruse.bg>; eims@uni-ruse.bg; tel. +359 82 888 650

Motivation to learn Bulgarian as a foreign language in the conditions of globalization. 2.8. Bulgarian language environment and Bulgarian language for foreign students.

CHAPTER THREE. ANALYSIS OF THE RESULTS OF THE RESEARCH. 3.1.

Research methodology. 3.2. Analysis of the results of the survey. 3.3. Analysis of the results of the test for adaptation of the personality in a new sociocultural environment (modified test by L. V. Yankovski). 3.4. Analysis of the results of the self-assessment test for determining the level of intercultural communicative competence "Intercultural knowledge and skills" (modified test by A. E. Afanasieva). 3.5. Analysis of test and retest results "Degree of assimilation of typical Bulgarian language expressions from everyday vocabulary". 3.6. Analysis of test results "The degree of assimilation of typical Bulgarian language expressions from the student practice in the hospital". 3.7. Data analysis according to the entered criteria.

CONCLUSIONS. CONTRIBUTIONS. REFERENCES. APPENDICES.

4. General evaluation of the thesis.

4.1. Regarding the relevance of the issue. Knowledge of the problem.

Ivelina Angelova's dissertation is interdisciplinary and is devoted to a relatively poorly developed problem in the fields of: Intercultural foreign language professional (communicative) competence in the field of Bulgarian linguistic science - teaching and successful mastering of Bulgarian language by foreign students and pedagogical science in its part teaching methodology in ... Emphasis on "academic adaptation of foreign medical students", defined of their success in their entirety and the search for projections in the language-coded national-specific consciousness of the representatives of, on the one hand, the Bulgarian linguistic cultures, on the other, with which the students come from, highlights this study from the relatively narrow range of developments proposed from Bulgarian and foreign authors, who look at individual aspects of successful academic adaptation (eg achievement, self-expression, well-being, etc.), but not in a comparative way. In this sense, the topic of the dissertation is relevant and highly innovative, since the results of the empirical study provide new and valuable information about the students' attitude towards a universal, but at the same time, this specific concept - language (speech and grammar), such as a system of signs used for effective communication.

4.2. Research methodology.

The research methodology was implemented through: The survey. The test for adaptation of personality in a new sociocultural environment (modified test by L. V. Yankovski). Self-assessment test for determining the level of intercultural communication competence "Intercultural knowledge and skills" (modified test by A. E. Afanasieva). Test and retest "Degree of assimilation of typical Bulgarian language expressions from everyday vocabulary". The test "The degree of assimilation of typical Bulgarian language expressions from the student practice in the hospital". What is striking is the extremely accurate research and study tools available.

7017 Ruse, 8 Studentska str.
<https://www.uni-ruse.bg>; eims@uni-ruse.bg; tel. +359 82 888 650

4.3. Contributions (scientific, scientifically applied, applied).

On page 264, the PhD student summarizes the findings of her dissertation. She then differentiated them - on page 266 she draws SIX conclusions in Theoretical Plan. The practical ones are FOUR with sub-points. Her conclusion is exposed in only 9 lines. It would be good to highlight the scientific from the applied scientific.

From p. 272 to p. 273, she makes a total of SIX contributions to the entire theoretical and research work in the dissertation, which is quite sufficient for this kind of activity.

5. Basic merits and personal contributions of the doctoral student.

I absolutely do not question the above mentioned merits and personal contributions of the PhD student. Developments of this nature must find a place in the scientific literature in order for both a wide and a narrow / specialized range of users of information (theoretical, statistical, empirical, etc.) to find their answers. The College of Consumers of Effective, Good, Proven Effective Practices to Benefit and Multiply Good Experience.

Here is the place to congratulate the supervisors of the PhD student - Prof. DSc Tanya Ivanova Borisova and Assoc. Prof. PhD Elena Vitalievna Lavrentsova for the extremely professional and competent management and finalization of the scientific work, the subject of which is not only a dissertation, but also with a view to the future, to the successful adaptation of young people chosen to receive their medical education in the Republic of Bulgaria.

6. Recommendations. Critical notes. Questions to the PhD student.

The dissertation has some minor weaknesses and gaps, which are rather formal in nature, and which in no way diminish its value. I would like to mention just a few elements in order to further refine the text by the PhD student:

- The formulation of the Hypothesis could be more precise, especially if you are a philologist.

- In structural terms, it would be better to avoid excessive fragmentation with respect to the substructural elements in the individual chapters, as well as to achieve greater logical synchronization between them and the main headings.

- There is a lack of working definitions in some of the concepts discussed in the thesis, which in turn would contribute to a more precise identification of the content of the concept under consideration and to the motivation of the structural components of the proposed semantic model.

Questions:

- How will you use your theoretical and research findings in your future work?
- Could you present a pedagogical model for academic adaptation of foreign medical students in graphic form?

7017 Ruse, 8 Studentska str.
<https://www.uni-ruse.bg>; eims@uni-ruse.bg; tel. +359 82 888 650

7. Abstract.

The abstract, with a volume of 61 pages, meets all the standard requirements for the synthesized and adequate, analytical and systematic development of the primary document, the scientific text, as well as the objective reflection of the content of the dissertation. The scientific and technical requirements for designing and presenting it in the paper version and in the digital form as an On-line publication have been met.

8. Conclusion:

The dissertation contains scientific, ***applied and applied results, which make an original contribution to science and meet all the requirements*** of the Law for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation. The presented materials and dissertation results **fully** correspond to the specific requirements of Trakia University of Stara Zagora, Department of Pedagogical and Social Sciences of the Faculty of Pedagogy, adopted in connection with the application of the Law for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

Considering the above, I am convinced of my **positive assessment** of the research presented in the dissertation, the abstract, the results achieved and the contributions, and I **propose that the venerable scientific jury award the educational and scientific degree "Doctor" of Ivelina Ventsislavova Angelova** for the acquisition of educational and scientific Doctor's Degree in Higher Education 1. Pedagogical sciences, professional field 1.2. Pedagogogy, scientific specialty "Theory of education and didactics".

12/19/2019

Member of the Scientific Jury:
(Assoc. Prof. Yulia Doncheva, PhD)